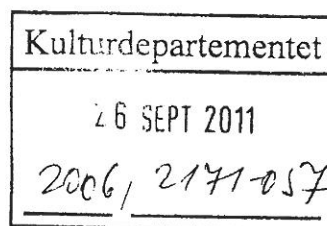

Kulturdepartementet
Medieavdelingen
Postboks 8030 Dep
0030 Oslo

Oslo, 20. september 2011

Høring – forslag til endringer i forskrift 28. februar 1997 nr. 153 om kringkasting – listeføring av begivenheter av vesentlig samfunnsmessig betydning

Det vises til departementets høringsnotat av 24. juni d.å. med svarfrist 24. september.

Vi viser også til våre tidligere høringsuttalelser om samme emne, senest av 19. mars 2007 og 24. september 2009, som vi vedlegger kopi av. Vi skal i det nedenstående forsøke å unngå for mange gjentakelser av det vi tidligere har skrevet.

TV 2 er imidlertid fortsatt av den oppfatning at det ikke er noe presserende behov for å utarbeide en slik liste og vi stiller oss meget kritisk til om en eventuell regulering av dette kan håndheves på en hensiktsmessig og praktisk måte.

I denne forbindelse vil peke på at det fra arrangører og rettighetshavere stadig er vanligere å stille krav om at rettighetene eller deler av disse skal sendes på fri- eller lavbetalings-TV gjennom kanaler med nærmere bestemt dekningsgrad. Arrangører og rettighetshavere har naturligvis en egen interesse i utbredelse for å oppnå interesse hos bredt publikum.

I tillegg til det ovenstående har konkurransemyndighetene nasjonalt og internasjonalt i økende grad gitt føringer med hensyn til hvordan salg av rettigheter skal foregå. Herunder stilles det krav om at rettigheter må gjøres tilgjengelig for nye plattformer, krav til sublisensiering, oppdeling av rettighetene i pakker, "no single buyer rules" m.v. Disse konkurransemessig begrunnede tiltakene oppfyller også tv-direktivets formål om å sikre publikum tilgang til interessante begivenheter og reduserer åpenbart behovet for en særskilt regulering.

Spørsmålet har på nytt blitt aktualisert gjennom fotball-landskampen mellom Danmark og Norge, som ble sendt på betal-TV. I denne forbindelse er det grunn til å nevne at denne kampen (og andre av Norges kvalifiseringskamper) har vært tilgjengelig for kjøp av både NRK og TV 2 uten av noen av dem fikk senderrettighetene. Man kan vel si at ingen av dem var villige til å betale "markedspris". Etter hvert som EM-kvalifiseringen utviklet seg og

denne kampen ble nokså avgjørende for Norges del, er det vel grunn til å tro at markedsverdien av denne kampen steg ytterligere. Før man uten videre fastslår at vedtakelsen av en liste ville ha løst problemet med betal-TV-visning i dette tilfellet, bør en stille spørsmål om noen av de såkalt vederlagsfrie TV-kanaler hadde vært villig til å by markedspris for denne kampen? Hvis ikke, hadde heller ikke den foreslåtte regulering gitt noen annen løsning enn slik det ble.

Allmennhetens interesse for arrangementer/kamper er naturlig nok mer uviss på det tidspunkt avtaler inngås enn når selve arrangementet/kampen finner sted – særlig når avtaler inngås lang tid i forveien. Det ligger et element av ”gambling” i slike rettighetskjøp for kringkasterne. Man vet ikke om kamper kan være avgjørende eller ikke, om Norge har fått kvalifisert utøvere/lag eller ikke osv. De som tilgodeses gjennom listeføringen, kan forholde seg i ro og se an utviklingen. Om interessen hos publikum øker, vil de kunne gjøre sin rett gjeldende og således skumme fløten av en investering som den ikke-kvalifiserte kringkaster har gjort. Om interessen skulle avta etter hvert, vil trolig den ikke-kvalifiserte kringkaster bli sittende igjen med en senderrettighet til en lavere verdi enn investeringen. Det synes åpenbart at en slik regulering vil innebære en betydelig risiko for ikke-kvalifiserte kringkasterne, noe som trolig kan få dem til å avstå fra å by på listeførte arrangementer. En slik regulering vil naturlig nok ha innvirkning på konkurransen om og prisene for de listeførte arrangementer. Det er vanskelig å forstå hvordan den foreslåtte regulering skal unngå å få slike virkninger.

Våre kommentarer nedenfor knytter seg til departementets høringsnotat og forslag til regulering og er således *subsidiære* i forhold til vårt utgangspunkt.

På side 2 i notatet begrunnes forslaget om etablering av en liste som følger:

”Vederlagsfrie fjernsynskanalers muligheter til å nå fram i prisdrivende budrunder er begrenset. Det er derfor en fare for at sendinger fra enkelte store idrettsarrangement kun tilbys av betal-TV-kanaler. Departementet ser det på bakgrunn av dette hensiktsmessig å foreslå en liste over viktige begivenheter i henhold til fjernsynsdirektivet artikkel 3 a.”

Slik vi oppfatter departementet er det prisen *på rettighetene* som gjør at visse arrangementer kun havner på betal-TV-kanaler. Ettersom den avtalte pris er fastsatt gjennom forhandlinger mellom selger og kjøper, må det vel kunne legges til grunn at denne prisen er *markedspris*. Departementet fremholder samtidig at rettighetene til arrangementer på den foreslåtte liste, skal overdras fra betal-TV-kanaler til en kvalifisert kringkaster til en rimelig markedspris. Gjennomgående vil årsaken til at såkalte kvalifiserte kringkasterne ikke kjøper de aktuelle rettigheter, være at de ikke ser seg i stand til å betale markedspris. Vi kan således vanskelig forstå annet enn at den ”markedspris” som kvalifiserte kringkasterne - etter forslaget - skal betale for listeførte arrangementer derfor må være lavere enn det som ble resultatet av de opprinnelige rettighetsforhandlinger.

Departementet understreker samtidig på side 11 i høringsnotatet ”at formålet med reguleringen ikke er å redusere prisen på rettighetene”. Mye tyder likevel på at dette vil være *virkingen av forslaget*.

I høringsnotatets side 3 – 5 presiserer departementet hva som skal forstås som ”vederlagsfritt fjernsyn” som ”mottas av en betydelig del av seerne”. Disse presiseringene gjør det noe enklere å skille ut de ”kvalifiserte” kringkasterne, men etterlater fortsatt en del tvilsspørsmål.

Begrepene "grunnpakkeavgift og grunnpris" er ikke nærmere definert og relaterer seg formodentlig til den pakkestruktur som per i dag eksisterer hos de store TV-distributørene, hva enten dette gjelder kabel, DTH, bredbånd eller digitalt bakkenett. Dagens pakkestruktur hos TV-distributørene kan imidlertid endres eller legges om – og da i forskjellig grad/retning hos de enkelte aktører - slik at grunnpakker og basistilbud endres eller forsvinner. Hvorvidt en TV-kanal ligger i grunnpakken eller basistilbudet hos en TV-distributør, er et forhandlingsspørsmål mellom de to partene, hvor pris naturlig nok er ett element. Formodentlig er det bare formidlingspliktige kanaler som med sikkerhet vil kunne forbli i grunnpakken/basistilbudet.

Dersom TV-distributørene går bort fra dagens ordning med grunnpakker og basistilbud og kun lanserer f. eks. sidestilte kanalpakker, vil den foreslåtte bestemmelse gi liten eller ingen veiledning for vurdering av om en gitt TV-kanal skal anses som "kvalifisert" eller ikke. En regulering som ikke tar høyde for slike endringer, er lite tilfredsstillende.

Anskaffelse av slike rettigheter som foreslås listeført kan være begrunnet i at en kanal ønsker å forsterke sin posisjon overfor distributørene. Dersom rettighetene kan "overtas" av konkurrerende, såkalte kvalifiserte kanaler, vil dette naturligvis "forstyrre" slike avtaler mellom kringkaster og distributør, skape usikkerhet og redusere den opprinnelige kanals muligheter til å få nødvendig distribusjon.

Begrepet "mottas av en betydelig del av seerne" skal ifølge departementet forstås slik at TV-kanalen "faktisk mottas av 90 prosent av seerne".

Vi formoder at det her menes TV-kanaler som "kan mottas" av en betydelig del av befolkningen, dvs. at kanalen er potensielt tilgjengelig for mottak, forutsatt at den enkelte har anskaffet det nødvendige mottakerutstyr. Vi mener dette bør presiseres.

Dernest er begrepet "seerne" upresist i denne sammenheng. Vi formoder at det her er ment husstander eller TV-husstander? Ettersom det skal gjøres konkrete beregninger på hvor mange som kan motta en gitt TV-kanal, jf. 90-prosent-regelen, er det viktig at kriteriene for disse målingene blir så presise som mulig.

Det foreslås videre at Medietilsynet ved enkeltvedtak skal fastsette hvilke fjernsynskanaler som er kvalifiserte og at en oversikt over disse kanaler til enhver tid skal være tilgjengelig på Medietilsynets nettside. Etter vårt syn bør Medietilsynets oppgave i denne forbindelse, dvs. å "fastsette ved enkeltvedtak" hvilke kanaler som omfattes, komme klart til uttrykk i selve forskriften. Det er åpenbart at det kan ha meget stor betydning for en kringkaster å få avklart om en gitt TV-kanal er å anse som kvalifisert eller ikke. Det bør således være notoritet over disse avgjørelsene og selvsagt også en klageadgang for den aktuelle kringkaster i fall man er uenig i Medietilsynets avgjørelse.

Vi mener dessuten det er upresist at man i denne bestemmelsen bruker begrepet "kringkaster". De fleste kringkastere opererer i dag flere TV-kanaler - TV-kanaler som per i dag enten ligger i grunnpakker/basistilbud, i tilleggspakker eller som rene betal-TV-kanaler. Kvalifiseringen kan således ikke rette seg mot kringkasteren, men mot den enkelte TV-kanal. For TV 2s del vil det naturlig nok være meget viktig til enhver tid å vite nøyaktig hvilke av våre TV-kanaler som er kvalifiserte i forhold til eventuelle listeførte arrangementer, slik at programmeringen

kan planlegges. Vi henstiller til departementet om å presisere forskriftsteksten på dette punkt i fall det skulle bli aktuelt å vedta en regulering.

Under pkt. 3.3 fremkommer departementet med sitt forslag til listeførte arrangementer. Før vi kommenterer de konkrete forslagene, vil vi gjerne gi uttrykk for synspunkter på selve grunnlaget for den foreslåtte regulering. Utgangspunktet for reguleringen er "begivenheter av vesentlig samfunnsmessig betydning" - i departementets høringsnotat blir dette til "viktige begivenheter for norske seere". Vi vil gjerne påpeke at det er meget stor forskjell på dette. De arrangementer som foreslås kan vanskelig sies å ha vesentlig samfunnsmessig betydning ut over at de har (eller mer korrekt kan ha) stor oppslutning fra seerne. Dette er en oppslutning som i det alt vesentligste skyldes arrangørens og mediens arbeid med å utvikle den TV-dekningen. Den store seerinteresse som f. eks. skiskyting er omgitt av, må i det vesentlige antas skapt av mediene (særlig fjernsyn). Normalt har man i forhold til begreper som vesentlig samfunnsmessig betydning/allmenn interesse, ikke tillagt den rene underholdningsinteresse hos befolkningen særlig betydning.

Når det gjelder departementets forslag til liste over arrangementer, er det seeropplutningen omkring tidligere TV-sendinger av arrangementene som tilsynelatende har vært styrende. Departementet uttaler at "den foreslåtte listen er basert på dagens seertall" – og at departementet "fortløpende vil vurdere om listen skal endres i henhold til endringer i seeropplutningen til de enkelte begivenhetene".

På bakgrunn av ovenstående synes det klart at utvalget av arrangementer på den foreslåtte liste ikke er relatert til hva som anses være av "samfunnsmessig vesentlig betydning", men nærmest er en gjenspeiling av "ratingen". Aktørene kan videre forvente en nærmest løpende ajourføring av denne listen, basert på seertall. Den som f. eks. opparbeider et betal-tv-produkt, kan – hvis dette har stor suksess – faktisk risikere å miste det fordi interessen medfører listeføring. Vi kan vanskelig se at dette er forenlig med grunnlaget for reguleringen. Et arrangement som VM i skiskyting hadde neppe fått plass på listen om det ikke hadde vært for TV-bransjens innsats gjennom flere år og at norske utøvere gjennomgående hevder seg godt. Hadde listen blitt utarbeidet for 15-20 år siden, hadde trolig EM og VM på skøyter fått plass på listen. På denne bakgrunn finner vi ingen grunn til å mene særlig mye om hvilke arrangementer som eventuelt skulle vært utelatt og hvilke nye som eventuelt skulle vært med – slike vurderinger vil alltid være subjektive og tidsbestemte – og blir dermed vanskelig annet enn synsing.

Derimot finner vi grunn til å stille enkelte spørsmål knyttet til hva som skal omfattes fra de enkelte arrangementer.

Olympiske leker (både sommer og vinter) består av en rekke øvelser uten norsk deltakelse og med minimal interesse for norske seere. Fra sommerlekene i Brasil i 2016 vil det bli produsert ca 5 000 timer "live" fra øvelsene, fra Sochi i 2014 ca. 900 timer. Dersom alt dette skulle vært sendt på en TV-kanal, ville altså sendingene ha vart i henholdsvis 208 og 37 døgn. Departementet skriver (side 6):

"Mesterskapene skal i sin helhet regnes som en begivenhet av vesentlig samfunnsmessig betydning, med mindre noe annet er spesifisert i listen. For alle grener foreslås bestemmelsen i utgangspunktet gjelde både for mannlige og kvinnelige utøvere, med mindre noe annet er spesifisert i listen."

Litt lenger ned på samme side skriver departementet:

”En kvalifisert kringkaster kan selv velge om den ønsker å sende hele eller deler av en begivenhet som en ikke-kvalifisert kringkaster har ervervet. Det kan derfor oppstå situasjoner hvor deler av enkelt øvelser, i for eksempel OL, blir vist av en kvalifisert kringkaster, mens andre øvelser blir vist eksklusivt av en ikke-kvalifisert kringkaster. Det kan også tenkes tilfeller hvor flere kvalifiserte kringkastere viser ulike øvelser fra samme begivenhet.”

Det som synes helt klart er at en kvalifisert kringkaster ikke har noe krav på seg til å agere, dvs. søke å erverve rettigheter til sending av listeførte arrangementer dersom kringkasteren selv ikke ønsker det.

Dersom en kvalifisert kringkaster erverver senderrettigheter fra en ikke-kvalifisert kringkaster, formoder vi at departementet ikke mener at TV-bilder fra alle øvelser skal måtte sendes, verken av den kvalifiserte eller ikke-kvalifiserte kringkaster – selv ikke i opptak – selv om TV-bilder foreligger og er tilgjengelige. Uansett vil det være tjenlig med en avklaring på dette punkt.

Vi har imidlertid problemer med å forstå hva reguleringen vil innebære av rettigheter og plikter for kringkasterne, slik at de kan være trygge på at de har etterlevd reguleringen, og finner derfor grunn til å stille noen spørsmål:

- Skal en kvalifisert kringkaster kunne erverve senderrettigheter fra en ikke-kvalifisert kringkaster til mesterskapet/arrangementet som helhet eller skal den kvalifiserte kringkaster ha rett til å velge ut enkelte øvelser/grener og/eller kamper og bare sende – og betale vederlag for – disse ?
- Står den kvalifiserte kringkaster i så fall helt fritt til å velge øvelser/grener og/eller kamper fra f. eks. olympiske leker eller VM i fotball for sending på den kvalifiserte TV-kanalen? Gjelder dette i så fall også for kringkastere som har både kvalifiserte og ikke-kvalifiserte TV-kanaler?
- Rettigheter til olympiske leker og VM/EM i fotball og håndball selges normalt som en samlet pakke for det enkelte arrangement, dvs. det foreligger ingen markedspris for de enkelte øvelser, grener og/eller kamper – hvordan ser man for seg at vederlagsfastsettelse her skal skje?
- Hvis den kvalifiserte kringkaster bare velger de deler av arrangementet som har interesse i Norge og den opprinnelige rettighetshaver ikke ønsker eller har hatt planer om å tilgjengeliggjøre noe utenom det den har måttet avgi, skal da markedspris beregnes utfra hele ”pakkeprisen”?
- Hvis en ikke-kvalifisert kringkaster har ervervet rettighetene, og så gjennom avtalen har måttet påta seg å sende langt mer og annet enn det som er kommersielt tjenlig, for nettopp å få tilgang til de attraktive (”norske”) øvelsene, skal kjøperen da bli henvist til å oppfylle alle belastende klausuler og samtidig miste de gunstige til en kvalifisert kringkaster? Bør det kanskje vurderes om alt må overtas ”en bloc”?

Når det gjelder VM og EM i fotball for menn og VM og EM i håndball for kvinner, gjør de samme problemstillinger som nevnt ovenfor, seg gjeldende. Departementets forslag kan tyde på at *samtlig*e kamper skal sendes – dette går langt utover hva som har vært praksis fra tidligere mesterskap, særlig hva gjelder håndballmesterskapene. Vi kan vanskelig se noen grunn til at det skal pålegges sendeplikt på en ”vederlagsfri” TV-kanal fra kamper/grener som er helt uten interesse for norske seere. Det er derfor viktig at departementet søker å avklare hvilke *plikter og rettigheter* aktørene skal ha etter forskriften.

Vi vil sterkt understreke at departementet gjennom forskriften ikke bør sette seg til redaktør over *hva som skal sendes, hvordan det skal sendes* og eventuelt *hvilke øvelser som skal sendes direkte eller i opptak*. Vi mener derfor at alle bestemmelser som omhandler hva som skal sendes direkte og hva som skal sendes i opptak, sendetidspunkter etc. tas ut av forskriften. Dette er en redaktør oppgave og bør forbli det.

Vi noterer ellers at de foreslåtte fotballmesterskapene *gjelder kun for menn*, mens de foreslåtte håndballmesterskapene *gjelder kun for kvinner* – uten at det er gjort noen forsøk på å begrunne eller forklare hvorfor. Vi nevner i parentes at departementet selv krever at eventuelle nye forslag på listen blir utførlig begrunnet av høringsinstansene. Utvalget her tyder på at populariteten hos TV-seerne per dato synes å ha vært styrende. Denne populariteten kan som nevnt endre seg nokså raskt, avhengig av om Norge er kvalifisert og/eller gjør det godt i den aktuelle øvelsen.

Under pkt. 3.4 fremkommer departementet med forslag til hvordan vederlaget for en eventuell rettighetsoverdragelse skal fastsettes og prosedyreregler for dette. Her er man nok inne på det som er mest problematisk med hele reguleringsforlaget.

Departementet finner det ”rimelig at markedsprisen for tilsvarende fjernsynssendinger bør danne utgangspunkt ved avtale om pris mellom partene.” Dersom partene ikke skulle bli enige, skal man kunne be Medietilsynet om å gi en vurdering av hva som er rimelig markedspris – det understrekes at Medietilsynets rolle kun skal være rådgivende.

Etter vårt syn bærer dette preg av å ”gå over bekken etter vann”. I de aktuelle situasjoner har senderrettighetene allerede vært ute i markedet for salg og de er kjøpt av en ikke-kvalifisert kringkaster til en nærmere angitt pris (normalt etter konkurranse med andre kringkaster). Den prisen som er betalt for senderrettighetene, skulle vel således være markedspris. Ved eventuell overdragelse til en kvalifisert kringkaster/TV-kanal, må således utgangspunktet være den opprinnelige salgsprisen, eventuelt med et påslag av andre dokumenterbare utgifter som kjøper har hatt og tillagt en rimelig verdistigning om dette er skjedd. På denne måten vil rettighetenes verdi i minst mulig grad bli berørt av reguleringen (noe som er uttalt mål fra departementet), den opprinnelige kjøper vil i alle fall få dekket sine utlegg og ikke lide tap (selv om fortjenestemulighetene forsvinner) og selve vederlagsdiskusjonen vil således ha et nokså klart utgangspunkt. Formålet kan vel ikke være at man skal konstruere en ”lavere markedspris” enn det som opprinnelig ble betalt – til glede for de kvalifiserte kringkasterne og til skade for de ikke-kvalifiserte?

Når dette er sagt, vil det selvsagt kunne oppstå prisdiskusjoner mellom opprinnelig kjøper og den kvalifiserte kringkaster i tilfeller hvor f. eks. den kvalifiserte kringkaster bare ønsker å kjøpe deler av et arrangement. I så fall må det foretas forholdsmessighetsvurderinger, noe som partene forhåpentligvis vil kunne klare på egenhånd dersom utgangspunktet er avklart – dvs. den markedspris som allerede er etablert.

Vi er i utgangspunktet skeptisk til forslaget om at Medietilsynet skal virke som et rådgivende organ m.h.t. prisdiskusjoner. Medietilsynet vil normalt ikke ha eller få tilgang til priser og vilkår på slike senderrettigheter, slik at tilsynet kan spille noen fornuftig og konstruktiv rolle i denne sammenheng. Når tilsynets uttalelser i tillegg kun skal være rådgivende, er det lite trolig at aktører vil velge denne omveien. TV 2 stiller seg også tvilende til om det er tjenlig at Medietilsynet skal ha noen mer aktiv rolle, som f. eks. å avgjøre tvister om hva som er rimelig markedspris etc.

Departementet foreslår nokså detaljerte prosedyreregler for eventuelle rettighetsoverdragelser fra ikke-kvalifiserte til kvalifiserte kringkaster. Vi stiller oss i utgangspunktet skeptiske til disse forslagene – de fremstår til en viss grad som et ”skrivebordsprodukt”. Det har liten hensikt å regulere tidspunktene for når tilbud skal sendes, svar skal gis, når eventuelt Medietilsynet skal kobles inn og når endelig avtale skal være inngått. Poenget for departementet må vel være å oppstille krav om at de overordnede mål som eventuelt blir vedtatt, skal følges av partene – så får det være opp til partene selv å gjennomføre de nødvendige forhandlinger/avtaler og fastsette tidspunktene for dette. Vi ser imidlertid at det bør oppstilles *et seneste tidspunkt* for krav om overtakelse fra en ikke-kvalifisert kringkaster, slik at denne ikke pådrar seg unødvendige kostnader til forberedelse av sendinger, som eventuelt blir overtatt av en annen.

I forslaget til ny § 5-2 a ny bokstav a) heter det at en ikke-kvalifisert kringkaster skal gi pristilbud på senderrettighetene til en kvalifisert kringkaster dersom den kvalifiserte kringkasteren etterspør dette. Slikt tilbud skal gis innen 1 måned etter forespørselen. Den kvalifiserte kringkaster skal så akseptere eller forkaste dette tilbudet innen 1 måned deretter.

Dersom to eller flere kvalifiserte kringkaster etterspør tilbud, formoder vi at begge/samtlig har krav på slike tilbud. Dersom to eller flere kvalifiserte kringkaster etterspør senderrett til hele eller deler av arrangementet, hvem skal da få tilslaget på senderrettighetene? Begge? Alle? Den som byr høyest?

Dersom to eller flere kvalifiserte kringkaster etterspør pris på *eksklusive* senderrettigheter på det samme arrangementet - skal da senderrettighetene videreselges til høystbydende?

Dersom to eller flere kvalifiserte kringkaster etterspør pristilbud på forskjellige kombinasjoner av øvelser, grener, kamper fra et arrangement – som kanskje også til en viss grad er overlappende – kan det bli en betydelig oppgave for den ikke-kvalifiserte kringkaster å fremkomme med forsvarlig beregnede pristilbud på flere slike kombinasjoner.

De problemstillinger som vi har skissert ovenfor bør være avklart før en eventuell regulering vedtas.

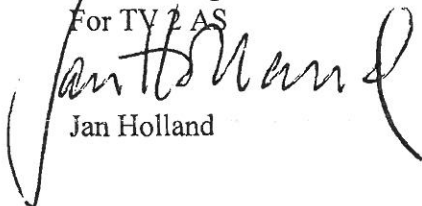
I ny § 5-2 a, liten bokstav a) heter det også at en kvalifisert kringkaster skal kunne be om en redegjørelse for hvordan den ikke-kvalifiserte kringkaster ”sikrer at begivenheten når en betydelig del av seerne på vederlagsfritt fjernsyn”. Vi har problemer med å forstå begrunnelsen for at den kvalifiserte kringkaster skal kunne kreve dette – skulle noen ha behov for en slik redegjørelse, er det vel et myndighetsorgan (departementet/Medietilsynet)? Sendeplaner og planer om distribusjonsavtaler er jo regelmessig også vitale kommersielle opplysninger som man nødvendig vil gi konkurrenter innsyn i.

Vi forstår departementet slik at for de tilfeller der rettigheter omsettes senere enn 10 måneder før begivenheten finner sted, skal prosedyrereglene ikke gjelde, jf. forslaget til ny § 5-2 a) liten bokstav g). På side 8 i notatet uttaler departementet at i slike tilfeller kan en kvalifisert kringkaster "henvende seg til en ikke-kvalifisert kringkaster og etterspør rettighetene i prinsippet helt frem til begivenheten finner starter". Dette virker nærmest umulig å gjennomføre i praksis, i tillegg til at det åpner for bruk av tidspress på en uakseptabel måte. Vi henstiller til departementet om å vurdere dette på nytt.

På side 10 omtaler departementet bestemmelsen om rapporteringsplikt til Medietilsynet. Her er det meget som taler for at departementet beskriver gjeldende bestemmelser på en noe misvisende måte. Plikten til å rapportere til Medietilsynet er vel slik å forstå at den gjelder i tilfelle hvor en kringkaster har ervervet senderrettigheter **for vedkommende EØS-lands territorium** til arrangementer som står på dette landets liste. Det har ingen fornuftig mening at en norsk kringkaster skal måtte rapportere til Medietilsynet om at man har kjøpt senderrettigheter for fotball-VM i Norge, selv om arrangementet f. eks. står på Østerrikes liste. Det burde nok derfor presiseres i selve forskriften at rapporteringsplikten gjelder rettigheter for vedkommende lands territorium.

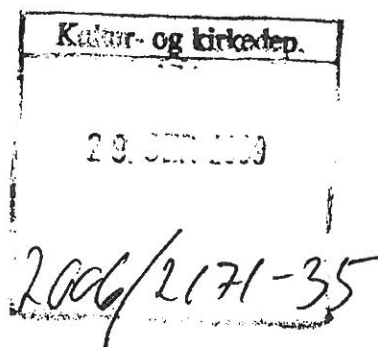
Med vennlig hilsen

For TV 2 AS

Jan Holland

Kulturdepartementet
Postboks 8030 Dep
0030 Oslo

Oslo, 24.09. 2009

Listeføring av viktige arrangementer - ny høring

Vi viser til Departementets brev 07.09.2009, ref 2006/02171 ME/ME3 CLH:elt.

TV 2 ser ikke grunnlag for å endre den konklusjon som er trukket på bakgrunn av høringen i 2006/2007.

Til de eksempler som trekkes frem, kan vi vanskelig se at herrelandslagets privatkamp mot Tyskland, under noen omstendighet, kan kvalifisere for listeføring. Vi har også problemer med å se at den konkrete kvalifiseringskampen mot Island er av en slik karakter. Generelt må det bemerkes at en eventuell listeføring må bygges på objektive kriterier, ikke på om det i en konkret situasjon knytter seg, eller er skapt, særlig spenning hos publikum til en kamp eller et arrangement.

Når det gjelder de eksempler som trekkes frem i høringsbrevet, fremholdes det at de "sendes i kanaler som kun en begrenset del av befolkningen kan motta". Dette er jo åpenbart ikke tilfellet – de aktuelle sendingene vil kunne mottas over alt i landet. At de sendeselskaper som har investert i rettighetskjøp og kostbar produksjon, krever et begrenset vederlag for tilgang til sendingen – i en eller annen form – forandrer ikke dette.

TV 2 kan ikke se at de tilfeller som det vises til, i seg selv er av en karakter som skulle utløse behov for reguleringstiltak.

Det er også et poeng for TV 2 at man ikke kan benytte en eventuell listeføring for å legge så å si "must carry-forpliktelser" på redaktører av kanaler som kan karakteriseres som "gratis fjernsyn" med en nasjonal dekning.

Forutsetningen for hele listeføringssystemet er jo åpenbart at en redaktør av en slik kanal faktisk ønsker/ser seg tjent med å publisere/ta kostnadene ved å publisere de aktuelle arrangementene. Listeføring i seg selv gir naturligvis ikke noen plikt for disse redaktører til å utnytte mulighetene.

For TV 2 er det naturligvis et åpenbart kommersielt problem at fotball-VM-rettighetene som opprinnelig lå i et samarbeid mellom TV 2 og NRK selges ut til et selskap som konkurrerer med TV 2 i det kommersielle markedet. Et slikt salg vil nødvendigvis påvirke størrelsen de midler – i det lite nasjonalt marked - som er mulige for TV 2 å hente inn for å betale for

rettighetene. Både aktuelle annonsekjøpere og sponsorer vil formodentlig dele sine investeringer. Dette endrer imidlertid ikke det prinsipielle utgangspunktet; hvis NRKs redaktør ikke ser seg økonomisk eller sendemessig i stand til /tjent med å sende arrangementet, eller ikke ønsker å prioritere dette redaksjonelt, vil en introduksjon av en liste ikke endre på situasjonen.

Vi vil også peke på at enhver rettighetshaver til et arrangement (arrangører og redaksjonelle virksomheter som rapporterer) naturlig vil trekkes mot å sikre maksimal distribusjon av dette. Faren for at store deler av befolkningen ikke får tilgang til sendingene er således åpenbart overdrevne. Også oppfatningen om (ekstra)kostnadene for publikum er overdrevne.

Betaling for teknisk infrastruktur for mottak av TV-signaler (og for NRKs del – kringkastingsavgift for innehav av en TV-mottaker) påløper allerede i dag.

Allerede i dag betales det også vederlag for kanaler gjennom videredistribusjons- og DTH-distribusjonssystemene, vederlag som er gjenstand for forhandlinger og endringer. At denne andelen eventuelt flyttes ut og tas direkte mellom seer og kringkaster kan vi ikke se skulle endre situasjonen.

Hovedproblemet er – som TV 2 gjentatte ganger har pekt på – at distributørleddet får en vesentlig del av de beløp som seerne betaler. Dette er naturligvis betaling som er motivert av ønsket om å se TV-stasjonenes programmer. TV 2s oppfatning er at innholdsprodusentene ikke får en tilstrekkelig stor andel av det publikum faktisk betaler. At TV ikke er gratis er en gjennomgående realitet.

Merkostnadene for å se aktuelle kanaler er i relativ målestokk, absolutt beskjedne. I alle fall om man sammenligner med abonnementer på andre medietjenester/-leveranser/-publikasjoner eller telefonitjenester.

TV 2 ser det for øvrig som mer viktig å sikre at begivenheter som nevnt i høringsbrevet, faktisk blir tilbudt hele landet enn at de blir tilbudt "gratis" (eller tilsynelatende gratis gjennom en lisensfinansiert tjeneste). Dette viser seg åpenbart i en situasjon hvor NRK ikke ønsker å dekke et arrangement eller deler av det, hvilket NRKs redaktør åpenbart må stå fritt til å avgjøre selv, forutsatt at inngåtte avtaler ikke hindrer dette.

TV 2s mer omfattende vurderinger er det tidligere gjort rede for i vårt brev 19. mars 2007. Vi viser til dette.

Med vennlig hilsen

For TV 2 AS

Theo Jordahl

Adv.

20. MAR 2007

2006 2171 020

Kulturdepartementet
Postboks 8030 Dep
0030 Oslo

Oslo, den 19. mars 2007

Høring – forslag til endringer i forskrift 28. februar 1997 nr. 153 om kringkasting – listeføring av begivenheter av vesentlig samfunnsmessig betydning

Vi viser til høringsbrev 19.12.2006 Deres ref: 2006/02171 ME/ME3 AKR:MK.

Innledning

Slik vi oppfatter situasjonen reiser den to sentrale spørsmål. Før det første naturligvis hvilke begivenheter som kan anses som "begivenheter av vesentlig samfunnsmessig betydning", dernest hva man vil mene ligger i "vederlagsfritt fjernsyn". I tillegg er det to underliggende spørsmål; hva skal betales og hvordan skal systemet administreres.

Generelt må det kunne sies at en listeføring innebærer et ekspropriasjonslignende inngrep i de rettigheter som tilligger arrangør og den eventuelle kjøper av rettigheter fra denne/skaper av rettigheter basert på kjøpet. Inngrepet må formodentlig begrunnes i at statens borgere skal gis tilgang til TV-dekningen av arrangementet uten å måtte betale noe for dette (bortsett fra det vederlag/den lisens som betales til NRK). TV 2 ser det således vanskelig å etablere en listeføring og et system for erverv og kompensasjon uten å ta hensyn til både vilkår og erstatningsregulering som følger av Grunnlovens § 105. I et slikt lys må det reises spørsmål om tilgang til slike arrangementer som antydes i høringsnotatet, er kvalifiserende i forhold til denne bestemmelsen. Dette er jo arrangementer som vanskelig kan sies å ha vesentlig samfunnsmessig betydning ut over at de har en vesentlig oppslutning fra seerne. Dette er en oppslutning som i det alt vesentligste skyldes arrangørens og mediens arbeid med å utvikle den TV-messige underholdningssiden av dekningen. Den store seerinteresse som f. eks. skiskyting er omgitt av, må i det vesentlige antas skapt av mediene (særlig fjernsyn). Normalt har man i forhold til begreper som vesentlig samfunnsmessig betydning/allmenn interesse ellers, ikke tillagt den rene underholdningsinteresse hos befolkningen vesentlig betydning. TV 2 etterlyser en nærmere utredning og konsekvensvurdering rundt dette temaet, som både må påvirke beslutningen om listeføring skal skje, hvilke arrangementer som skal listeføres, prosedyrene for å gjøre rett til å overta sendingene gjeldende samt den erstatning/det vederlag som skal utmåles og prosedyrene for dette.

En listeføring basert på at typisk en selvfinansierende kringkaster plikter å stille sine direkte sendinger til rådighet for en annen kringkaster for samtidig (direkte) utsendelse, vil i stor grad gjøre det umulig å ta risikoen ved å finansiere både rettighetskjøp og produksjon. I så fall vil reguleringen medføre at dekning ikke skjer. Det grunnleggende poeng er naturligvis ikke å hindre at en god dekning faktisk skjer. Vi minner om at det naturligvis ikke er slik at reguleringene pålegger en kringkaster å produsere eller sende. Særlig i situasjoner hvor det økonomiske utbyttet er usikkert (med høye kostnader, begrenset seeroppslutning og hard konkurranse fra andre medier og utenlandske sendere) vil dette være situasjonen.

Til fremstillingen av gjeldende rett noterer vi at departementet benytter betegnelsen "klar og transparent måte." Vi noterer at "transparent" dekkes av den engelske ordlyden, selv om den norske definisjonen ikke er klar. I den norske oversettelsen benyttes "klar og oversiktlig måte". Dette bør muligens klargjøres. Vi noterer videre at det er vist til Inst. O. nr. 26 (1999-2000). Rett henvisning skal formodentlig være nr. 36 for samme periode.

Hvor stort er det faktiske behovet for inngrep?

Innledningsvis vil vi ha fastslått at det erfaringsmessig ikke har vist seg å være noe behov for listeføring i praksis. Slik TV 2 ser det er det ikke mange av de rettigheter som antydes listeført som har vært utsatt for noe massivt trykk fra premium pay-(beta)TV-kanaler.

Slik vi ser departementets høringsnotat er det ikke tatt høyde for det faktum at det allerede ved salget (eller kjøpet typisk hvor EBU står for dette) skjer en ikke uvesentlig deling av rettigheter gjennom oppstykket salg, sublisensieringsforpliktelser og -opplegg. Dette vil medføre at alternative tilgjengeliggjøringskanaler, også utenfor den tradisjonelle kringkasting, vil være lett tilgjengelige for publikum.

Vi peker også på at det fra arrangører og rettighetshavere stadig er vanligere å stille krav om at rettighetene eller deler av disse skal sendes på fri- eller lavbetalingsTV gjennom kanaler med nærmere bestemt stor dekning. De har naturligvis en egen interesse i utbredelse for å oppnå interesse hos bredt publikum. Dette påvirker i tillegg til interessen for selve eventet naturligvis også forholdet til sportens sponsorer osv. Denne utviklingen og interessen i distribusjon tilsier åpenbart at en listeføring er unødvendig.

I tillegg til det ovenstående har konkurransemyndighetene nasjonalt og internasjonalt i økende grad gitt føringer med hensyn til hvordan salg av rettigheter skal foregå. Herunder stilles det krav om at rettigheter må stilles tilgjengelig for nye plattformer, krav til sublisensiering, oppdeling av rettighetene i pakker, "no single buyer rules" m.v. Disse konkurransemessig begrunnede tiltakene oppfyller også tv-direktivets formål om å sikre publikum tilgang til interessante begivenheter og reduserer åpenbart behovet for en regulering etter kringkastingsloven.

Da man i Danmark vurderte og senere avskaffet listeføringssystemet der ble følgende elementer fremhevet som begrunnelser i følge de uttalelser som den gang ble gitt:

- Listen ble ansett å skade konkurransen i tv markedet. Avskaffelse fører til fri og bedre konkurranse på området.
- Faren for at publikum ikke får sett viktige idrettsbegivenheter på TV er overdrevet. Man undervurderer den interesse idrettsorganisasjonene selv og også deres sponsorer har i å nå ut til flest mulig seere.

- Listen oppnådde ikke sitt formål om å begrense prisøkningen på sportsrettigheter
- Avskaffelse fører til større inntekter til idrettsorganisasjonene (disse blir da også mindre avhengige av off. støtte)

Fra TV 2s side er dette absolutt relevante synspunkter for de norske vurderingene.

Vi peker også på at det store publikum har tilgang på en rekke internasjonale fjernsynskanaler (både kringkastet og tilgjengeliggjort på andre plattformer), og i økende grad – uten særlig store utlegg - vil få tilgang til de internasjonale begivenheter gjennom alternative sendinger.

Særreguleringene knyttet til kringkasterne – sk teknologiavhengig regulering - synes således ganske utdatert. Negative særreguleringer på en plattform vil bare føre til at plattformen svekkes i konkurransen med andre teknologier. Å se TV-reguleringene isolert uten å se hen til at svært mye informasjon også er tilgjengelig gjennom andre alternative eller konvergente medieformer, er i beste fall lite fremtidsrettet. I verste fall kan man fremskynde norsk selvfinansierende fjernsyns nedlegging.

Vi nevner – som departementet er vel kjent med - at TV-direktivet jo er under omforming mot et audiovisuelt medie-direktiv i lys av dette.

Til departementets vurderinger noterer vi også at man postulerer at ”allmennkringkasterne taper i konkurransen om rettighetene til å vise fjernsynssendinger fra viktige begivenheter”. Vi noterer at det ikke er anført konkrete eksempler på dette. Vi savner også en nærmere presisering av hva departementet mener med ”viktige” og om dette begrepet her benyttes som ”sending med stor seeroppslutning”. For en kringkaster som har hele sitt driftsgrunnlag knyttet til seeroppslutning er det åpenbart viktig, for samfunnet eller for en seriøs reklamefri kringkaster kan vurderingen være noe annerledes.

(Vi noterer i og for seg at man benytter ”fjernsynssendingen/tjenesten” i 2. avsnitt under 3.1, men er usikker på hva dette konkret innebærer. Vi registrerer imidlertid at reguleringene slik de er foreslått kun retter seg mot tradisjonell kringkasting og bakkenettet (alene)).

Hva er hensikten med reguleringen?

TV 2 vil bemerke at det ikke følger verken av lov eller direktiv at krav om å få overdratt senderrettigheter ervervet av andre kun kan gjøres gjeldende av kanaler med såkalte ”allmennkringkasterforpliktelser”. Poenget er tilsynelatende at sendingene skal være tilgjengelige på ”vederlagsfritt fjernsyn” for en ”betydelig del av seerne”. Poenget er ikke at de skal vises av NRK og heller ikke at de skal vises på ”kvalitetskanaler” som med eller uten offentligrettslige forpliktelser tar sitt samfunnsansvar på alvor. Vi går ikke nærmere inn på konsekvensene av dette her.

Likeledes er det ikke grunnlag i reguleringene for å gjøre krav gjeldende overfor kanaler som typisk gjennom kryptering og brukervederlag, finansierer sin drift hvis den - når de aktuelle liseførte sendingene går - tar vekk kryptering og sender fritt. Da vil det skje fri kringkasting, og direktivets krav er oppfylt. For ordens skyld vil vi nevne at TV 2 ikke kan se at det er grunnlag i direktivet for å pålegge en rettighetshaver å sende en hel kanal hele året for å sikre borgerne fri tilgang på arrangementene som bare går noen få uker.

Dersom reguleringene direkte eller indirekte er ment å redusere prisene i et fungerende marked til fordel for en eller flere prefererte kanaler fordi de har "allmennkringkasterforpliktelser" og ikke trenger annen finansiering enn statstøtte, eller til fordel for spesifiserte distribusjonsformer, kan vi vanskelig se at det er rettslig grunnlag for å imøtekomme et slikt formål. Da blir reguleringenes formål ikke tilgjengeliggjøring for befolkningen, men en slags markedsstyring til fordel for en statsstøttefinansiert virksomhet.

Alvoret ved en slik vinkling viser seg og forsterkes naturligvis, ved at kringkasteres (reklame)inntekter (med unntak av NRKs) har nådd sitt maksimale nivå samtidig som konkurransen om disse finansieringsformene forsterkes. Dette skjer både gjennom en økt profesjonalisering i konkurrerende nye medier, ved økt tilbud fra store internasjonale utbydere, ved spillover fra naboland, men også ved reduksjon i den daglige oppslutningen om det mangfoldige tv-medietilbudet som publiseres på denne ene av flere mulige teknologiske plattformer.

TV 2 bemerker også at man ved å begrense reguleringen til bakkenettet, ikke åpner for at muligheten for å oppfylle kriteriene ved enten alene eller i kombinasjon benytter de andre distribusjonsformer for å sende disse begivenhetene "vederlagsfritt". Det bør også kunne gjøres mulig å kombinere ulike distribusjonsmåter for å oppnå dekningskravet. Forslaget er på dette punkt dessuten ikke teknologinøytralt og motvirker konvergens.

Vi nevner at Free-to-air sendinger via satellitt er svært vanlig blant en rekke utenlandske kanaler og det bør også være mulig å sende sportsbegivenhetene free-to air på norske kanaler rettet mot det norske publikum. Legger man direktivets fortolkning av vederlagsfritt fjernsyn til grunn vil for eksempel Canal Digital's lokalpakke kunne tilfredsstille kravene. Denne lokalpakken kan mottas av mer enn 90 % av befolkningen dersom man betaler årsvederlaget for tilgangskortet.

Å legge kun bakkenettet til grunn er utjenlig fordi man også etter etableringen av dette vil ha en rekke TV-seere som benytter kabel eller DTH-mottaker som sin primære plattform.

Det departementet legger opp til kan således også fremstå som en uforholdsmessig inngripen til fordel for bakkenettet og til fordel for NRK. Dette kan få konkurransemessige virkninger ikke bare i markedet for kjøp av sportsrettigheter, men også innen distribusjonsmarkedene.

"Vederlagsfritt"

Til departementets vurdering av kravet til "vederlagsfrihet" noterer vi at man fortsatt mener at "ordinær kringkastingsavgift" innebærer at den aktuelle fjernsynssendingen ikke er en betaltjeneste. En brukerbetaling i dette nivå er altså ikke å anse som "vederlag" forutsatt at den går til en enkelt konkret lovbestemt og dominant aktør (NRK) i det lille og sårbare norske markedet.

I den finansieringssituasjon som er beskrevet ovenfor kan vi ikke se det som annet enn urimelig at NRK kan kreve brukerbetaling i dette nivået, mens selvfinansierende virksomheter ikke engang kan kreve en begrenset brukerbetaling innenfor samme nivå, uten at de skal risikere at "kvalifiserte kringkasterer" med solid lovbestemt finansiering og uten bekymring for eller behov for å utvikle sin egen finansiering, fremmer krav om å kjøpe konkurrentenes kommersielt viktige og dyre senderrettigheter. Selv om det skjer til priser som tar utgangspunkt i "markedspris" gir disse åpenbart ikke tilstrekkelig kompensasjon. Systemet tar

heller ikke hensyn til at en slik løsning hindrer den opprinnelige kringkasters utvikling av og mulighet til avkastning på rettighetene, noe som naturligvis er nødvendig for videre drift. Se ellers merknadene nedenfor.

Vi nevner at det for distribusjon av kringkasting gjennom de nett som tilbyr slikt, nødvendigvis vil måtte forutsette et vederlag for å holde dette nettet oppe og tjenesten tilgjengelig. Dette må nødvendigvis finansieres. I tillegg til betaling for infrastruktur peker vi på at opphavsrettslig vederlag for sk "samtidig og uendret videredistribusjon" i siste instans må betales av brukerne. Vi kan vanskelig akseptere at slike vederlag (som også for en stor del er knyttet til distribusjon av helt annet stoff en sportsrapportering) ikke kan medføre at tilbudet ikke skulle bli å vurdere som "vederlagsfritt". Vi viser til dagens regulering hvor årsavgift til kabelnett eller fellesantenneanlegg allerede er unntatt. Dette må videreføres, og man må eventuelt om man skal innføre slike reguleringer som antydnet, legge seg på den samme definisjonen som det relevante direktivets fortale og eksplisitt si at grunnpakkeavgifter ikke regnes med.

I motsatt fall vil departementet tolke "vederlagsfritt fjernsyn" utvidende i forhold til kringkastingsdirektivet. Det fremgår av tv-direktivets fortale at en grunnpakkeavgift ikke er til hinder for at noe er å anse som vederlagsfritt fjernsyn: Se Dir 97/36 (endringsdirektivet som innførte regelen om viktige begivenheter) fortalens pkt 22:

"Whereas, for the purposes of this Directive, "free television" means broadcasting on a channel, either public or commercial, of programmes which are accessible to the public without payment in addition to the modes of funding of broadcasting that are widely prevailing in each Member State (such as license fee and/or the basic tier subscription fee to a cable network)"

Den norske oversettelsen av direktivet (vedlagt Ot.prp nr 2 fra 99-00) til lovendringen i kringkastingen er følgende:

" ...kringkasting gjennom en offentlig eller kommersiell kanal av programmer som er tilgjengelige for allmennheten uten annen betaling enn den kringkastingsfinansiering som er mest utbredt i den enkelte medlemsstat (f eks kringkastingsavgift og/eller abonnementsavgift til et kabelselskap)"

Departementets uttalelse i høringsbrevet som angir at gratis tilgjengelige kanaler er kanaler som er "uten betaling av abonnementsavgift" er det i strid også med ordlyden i den norske ordlyden av direktivet. Siden abonnementsavgiften er relatert til finansiering av selve kringkastingen ("funding of broadcasting") er selv dagens forskrift som snakker om årsavgifter o l som typisk dekker tekniske kostnader tilknyttet nettet en for snever avgrensning av vederlagsfritt fjernsyn. Dette bør justeres.

Når direktivet skiller mellom hva som er en utbredt finansieringsform (vederlagsfritt fjernsyn) og betal TV henspeler skillet naturligvis primært på Premium payTV eller i hvert fall betaling for kanaler i tilleggspakker utover grunntilbudet. Gitt den utvikling man ser hvor kommersielle kanaler som TV 2 i stadig økende grad må basere seg på flere finansieringskilder for å opprettholde den norske virksomheten(reklame/sponsing og brukerbetaling) er dette også den eneste fornuftige fortolkning. Listeføringen har, som man ser, aldri vært ment som et beskyttelsestiltak for statlige lisensfinansierte – mer eller mindre non profit - kringkastere.

Vi nevner også at opp mot 1 million husholdninger i det norske markedet mottar NRK via kabel-tv eller ip-tv. For dette betaler husholdningene en abonnementsavgift. Denne inkluderer også vederlag til NRK. NRK er altså for kabel-tv abonnentene en betal-tv kanal slik departementet definerer det.

Hva skal en liste inneholde og hvordan skal den begrunnes?

TV 2 registrerer de såkalte "4 kriterier" som må oppfylles før begivenheter kan listeføres. I denne sammenheng vil vi sterkt understreke at det ikke foreligger noen *plikt* til listeføring selv om kriteriene skulle finnes oppfylt. Som det fremgår av direktivets bestemmelse *kan* listeføring gjøres, og det kan gis nærmere regler.

Slik TV 2 oppfatter reguleringene må det her forut for avgjørelsen om listeføring i det hele tatt skal gjøres, skje en bred vurdering. Her må konsekvensene for alle impliserte, herunder også hensynet til konkurrerende medier, til arrangørene og de sportsgrener som rammes, mulig konkurransedreining, konsekvenser i form av mediekonsentrasjon samt at de norske kringkasterne kan tape i forhold til internasjonale storaktører og listeføringens virkning på publikums samlede tilbud, samt eventuelle samfunnsmessige konsekvenser tillegges vekt. I tillegg kan slike reguleringer som det nevnes nedenfor, medføre at hardt tiltrengte midler i norsk medieproduksjon kastes bort og at sysselsettingen reduseres.

Idet departementets forslag på litt sikt synes ensidig til fordel for NRK, bør det også vurderes om allmennkringkasteroppdraget og den avgiftsfinansierte driften skal omfatte sportsstevner slik de fremgår av den aktuelle listen, når fullverdig dekning av disse tilbys til en lav pris av alternative tilbydere, innenlandske, utenlandske, kringkastere og andre tilgjengeliggjørere gjennom så vel tekstlige som fullverdige AV-produksjoner. Mange spør om ikke kringkastingsavgiftsmidlene kunne vært bedre utnyttet.

Vi noterer at departementet har sendt ut en liste som helt overfladisk angir "noen eksempler på fjernsynsbegivenheter som *kan* inngå i en norsk liste". TV 2 finner det nødvendig å påpeke at en høring rundt dette bør inneholde en komplett og uttømmende angivelse av hva man skal kommentere. I den grad det skulle være aktuelt å føre på andre arrangementer i listen, forutsetter vi at en ny høring gjennomføres slik at de relevante kommentarer kan gis.

Vi noterer også at departementet ber om at det ved eventuelle supplerende begivenheter gis en "utførlig begrunnelse for hvert forslag, i tråd med ovennevnte kriterier". Vi registrerer imidlertid med noe undring at den listen som departementet allerede har satt opp ikke er gjennomgått med sikte på å vise høringsinstansene den prøving, de relevante argumenter og den avveining som begrunner oppføringen. Det er heller ikke angitt hvilke av kriteriene – om noen – som dekker hver enkelt av de oppførte begivenheter. Vi ser heller ikke at det fra departementet er fremlagt noe tallmateriale eller andre fakta som kan understøtte vurderingene, hvor de skal bygge på erfaringsbasert materiale.

Vi peker også på at listen inneholder flere forskjellige kategorier arrangementer. Hva gjelder OL er det svært viktig å peke på at dette arrangementet inneholder en hel rekke øvelser av forskjellig art og interesse. Også en lang rekke øvelser som tradisjonelt aldri har vært sendt i vederlagsfritt fjernsyn eller som aldri har vært fulgt av en stor del av norske fjernsynsseere. Vi mener således at en listeføring av "OL, sommer- og vinterlekene i sin helhet" og uten konkret

begrunnelse, faller på sin egen urimelighet, særlig sett i lys av Norges, tross alt, begrensede deltagelse og suksess helheten tatt i betraktning. I den grad man skal listeføre slike brede arrangementer må det i all anstendighet begrunnes godt eller gjøres et utvalg av de deler som oppfyller kriteriene. Om man velger en slik bred listeføring og får medhold i at denne skal opprettholdes må det naturligvis også klargjøres om et krav om overdragelse av rettigheter skal kunne gjøres gjeldende for enkelte deler av rettighetene, eller om man så å si har foreslått at den "vederlagsfrie kanal" kan plukke det den vil og overlate de uinteressante "restene" til den opprinnelige kjøper.

Hva gjelder en del av eventene, eksempelvis VM og EM i fotball, VM på skøyter og Cupfinale, noteres at man dekker både menn og kvinner. Med all respekt for det grunnleggende syn som reflekteres her, er det vanskelig å se at prøvingen skal løsrives helt fra den faktiske og historiske virkelighet. Etter TV 2s syn må man vurdere en listeføring etter den konkrete begivenhetens faktiske posisjon. Her kan det åpenbart være slik at noen begivenheter som relaterer seg til kvinner bør listeføres uten at tilsvarende for menn bør det, og omvendt.

I denne sammenheng vil vi også peke på at oppslutningen rundt arrangementene i stor grad er avhengig av mediernes arbeid med overføring og presentasjon, ikke av arrangementet som sådant. Vi peker således på at deler av de "begivenheter" som foreslås listeført er begivenheter som de samme aktører som eventuelt kan bli gjenstand for inngrepet, gjennom mange års langsiktig arbeid i samspill med en rekke interessenter har bygget opp. Vi finner det vanskelig å akseptere at det faktum at man om det er oppnådd oppslutning og popularitet for visse TV-idretter, så å si skal være forpliktet til å viderelisensiere rettighetene til de sentrale elementene som er forutsetningen for å skape avkastning, alene fordi man må beregne seg en begrenset brukerbetaling i en vanskelig konkurransesituasjon.

Tilsvarende vil også kunne skje i fremtiden hvor begivenheter som er bygget av de kommersielle kringkasterne over år plutselig kan få en status som fremtvinger lisensiering til andre virksomheter som tilbyr dem gratis. Et eksempel er naturligvis skiskyting hvor mediene, arrangørene og sponsorene – og da snakker vi internasjonalt - sammen har bygget en severdig mediedekning av en sport som bare har begrenset oppslutning og hvor antallet utøvere i grenen absolutt er minimalt.

Alternative reguleringer med samme målsetting

TV 2 ønsker fremfor å innføre en komplisert og formålsløs listeføring, heller å henlede lovgivers oppmerksomhet mot reguleringer som sikrer at ingen medier, heller ikke arrangører, skal kunne styre eller stanse den alminnelige nyhetsformidlingen, typisk ved at regulære medier som ønsker å dekke noe blir fysisk stengt ute fra arenaen, eller om så skjer alternativt ikke gis tilgang til relevant bildedekning. Slik tilgang og bruk må imidlertid balanseres mot de ofte enorme, investeringer som gjøres i arrangementene og tv-produksjonen fra disse. En saklig og i lys av dette rimelig kompensasjon for bruk av andres lovbeskyttede materiale, må således lovfestes samtidig med en avgrensende nyhetsrettsregulering. Vi kan vanskelig forstå annet enn at behovet for en eventuell listeføring må ha sammenheng med dette. Fungerer tilgangen er listeføring langt mindre påkrevd.

Departementet behandler heller ikke de konkurranserettslig baserte rettighetsorganiseringer som er pålagt arrangørene og kollektive kjøpere av de respektive arrangementene eller som de selv følger mht å stykke opp rettighetene. Vi nevner at TV 2 typisk når innkjøp gjøres gjennom EBU har gått langt i å påta seg sublisensieringsforpliktelser.

Videre er det som nevnt ovenfor et poeng at man ved mye av det listeførte også lisensierer typisk web-distribusjon særskilt i egne "pakker". Dette er produkter som raskt vil konkurrere med kringkasting og svekke kringkasternes (kommersielle og seeropplutningsmessige) posisjon. Dersom kringkastere i en slik situasjon ikke kan planlegge og drive langsiktig, på like vilkår som andre medier, innebærer listeføringen spesifikt for kringkastere en vesentlig negativ konkurransedreining.

Negative konsekvenser av en listeføring

TV 2 påpeker i tråd med det som er sagt ovenfor, at en listeføring vil kunne ha flere konsekvenser. Den første er naturligvis at en distributør som må beregne seg brukerbetaling, etter dette må se hen til muligheten for og risikoen for å måtte sublisensiere når prosjekter vurderes. Dersom man gjennom et omfattende mediearbeid - med store kostnader og risiko for å mislykkes - må bygge interessen for et prosjekt, er det naturligvis en viktig premisse om (og når) man kan risikere at man ikke kan nyte godt av prosjektets kjernesendinger. En listeføring kan således føre til at slike prosjekter velges bort. Som departementet påpeker, kan det virke begrensende på konkurransen om senderrettighetene til de aktuelle begivenhetene. Dette rammer typisk arrangøren, gjerne det forbundet som skal selge rettighetene for å finansiere sin virksomhet også blant barn og unge.

Dernest vil en listeføring medføre at kringkasteren som kjøper rettighetene men så må avgi det til en konkurrent, får problemer med å bygge opp og reklamere for prosjektet. En slik investering vil jo alene innebære at man reklamerer for en konkurrents utsendelse av de avsluttende sendinger (typisk de avsluttende finaler eller kamper hvor norsk medvirkning er sentral). Det reduserer verdien for kringkasteren dramatisk.

Dette vil naturligvis også påvirke oppslutningen om sporten som sådan. Mye av begrunnelsen for å følge og løfte frem nasjonal sport i en kostbar profesjonelt utformet TV-flate, må sees i sammenheng med de internasjonale begivenhetene. Med en løsning som antydnet for håndball blir det naturligvis mer forlokkende for TV 2 å sende annet enn lokale håndballkamper fra en hjemlig liga, hvor mange av de norske stjernespillerne heller ikke spiller, for å løfte interessen rundt sporten generelt og dermed også forsvare utleggene på de store begivenhetene. Hvor man i beste fall bare har amputerte rettigheter tilbake om man klarer å løfte interessen, er det ikke særlig interessant å satse på og ta risikoen ved dette.

Dersom listeføring fører til at de berørte vender seg mot alternative prosjekter må man også anta at dette påvirker arrangementets eller arrangørens sponsorerers vilje til å støtte både lokale klubber, forbund og de konkrete arrangementer. Dette vil ramme arrangørene og komme i tillegg til virkningen av lavere interesse og redusert vedisetting/avkastning fra kringkasterne.

Forholdet til opprinnelig rettighetshaver

I slike situasjoner er det også et poeng at arrangørens salg av rettigheter ikke bare er knyttet opp til utsendelsen som sådan, men også til kringkasterens mulighet og evne til å levere en produksjon og tilleggsprodukter/-tjenester som anses viktig. Man kan således forvente at det i avtalene om rettighetene også er tatt inn krav om visse ytelser som den overtagende kringkaster – som gjør rett gjeldende etter en eventuell listeføring - enten ikke kan oppfylle, eller som arrangøren ikke ønsker skal leveres av andre enn kontraktsparten.

TV 2 vil også peke på at mange rettigheter er basert på at kjøperen helt eller delvis forestår eller bidrar til TV-produksjonen selv og dermed bærer kostnadene ved dette. I en slik situasjon kan det fremstå som urimelig at kringkasteren ikke bare opplever at senderrettighetene blir fratatt en til "markedspris", men at man også deretter må forestå produksjonen for en konkurrent.

Det er i mange avtaler avtalt at videreoverdragelse av hele eller deler av avtalen ikke kan skje uten ny avtale med arrangør.

En forutsetning for en regulering som nevnt, må da være at den også inneholder uttrykkelig hjemmel som gir rom for å tilsidesette arrangørens vilkår, krav og inngåtte avtaler rundt dette om videresalg pålegges. Vi ser ikke at dette er uproblematisk. Særlig i forhold til internasjonale rettigheter hvor en norsk kringkaster alltid, rent rettighetsmessig, vil fremstå som en miniatyr uten særlig forhandlingsstyrke.

Prising

Konsekvensene som beskrevet er naturligvis avhengig av den pris som eventuelt må betales. Effektene er naturligvis kommersielle og dette kan kompenseres ved prisfastsettelsen. Vi vil dog peke på at de begivenheter som foreslås i listen ofte ikke i seg selv forsvarer innsatsen fra kringkasteren, men normalt inngår i en langsiktig bygging av den kanal den sendes på.

Mister kanalen den langsiktige gevinst er den kortsiktige betaling relatert for eksempel til en snever kontraktspris, åpenbart ikke en dekkende kompensasjon. Som departementet kort påpeker kan man åpenbart "forvente at det vil oppstå uenighet mellom partene om prisen på senderrettighetene"

Vi noterer at "markedspris" eller "rimelig pris" antydes som styringsnormer for prisingen dersom partene ikke kommer til enighet. Som vi har antydnet ovenfor må prisingen, dersom man mot formodning skulle ønske å gå videre med forslaget, i det minste baseres på at man skal erstatte det tap og de markedsforstyrrelser som faktisk kan dokumenteres.

Vi har også problemer med å se hvordan man kan gjennomføre en slik regulering som kan virke negativt for arrangøren, uten at også arrangøren får kompensert eventuelle negative effekter av inngrepet.

Vi noterer at departementet ofte viser til engelske reguleringer og engelsk virkelighet når man henter inspirasjon til norske reguleringer. Vi vil – også i denne høringsuttalelsen – minne om at hovedstaden London har omkring 7,5 millioner innbyggere (2005). Regner man det urbane området, som strekker seg inn i nabogrevskap, blir tallet 8,6 millioner, og regner man hele Londons pendlerbelte kommer man opp i mellom 12 og 14 millioner avhengig av hvordan man definerer området. Hele Norge har mindre enn 5 millioner innbyggere. En sammenligning av det britiske og det norske TV-markedet synes ikke TV 2 er relevant. Virkningene for de små norske kringkasterne er langt mer dramatisk enn den ville vært i et større marked. Vi minner også nok en gang om det enkle faktum at produksjon av tv-programmer koster det samme, uansett hvilket publikum man har tilgjengelig.

Til en eventuell tvisteløser noterer vi at man vil legge dette til Medietilsynet. Vi savner imidlertid en nærmere vurdering av hvilken ekspertise Medietilsynet har på feltet og de nødvendige sideproblemstillinger som knytter seg til dette.

Noen synspunkter på reguleringene.

Hva gjelder definisjonen av vederlagsfritt fjernsyn, departementets pkt. 3.5, viser vi til det som er sagt innledningsvis. TV 2 kan ikke se noen rimelighet i at man ikke – om forslaget om listeføring følges opp – for det første tar hensyn til de opphavsrettslig baserte vederlag som knytter seg til distribusjon og videredistribusjon. Dernest er det uakseptabelt at man nå i en åpenbart labil situasjon, med usikkerhet knyttet til kringkasternes finansiering, ikke åpner for at en begrenset brukerbetaling må kunne kreves, i tråd med den lisens NRK krever inn, sammenlignet med en rimelig fordeling på de tjenester, kanaler m.v. som dekkes av dette. Dagens regulering må åpenbart videreføres og justeres i slik retning.

Vi ser også at man ønsker å knytte betegnelsen til distribusjon i bakkenettet alene. Vi ser ikke grunnlag for en slik tilnærming. Poenget må være at utsendelsen er tilgjengelig i et omfang som beskrevet uansett teknologier som benyttes, alene eller i kombinasjon.

Distribusjonsteknologien utvikler seg med stormskritt og en teknologiavhengig regulering som dette fremstår som svært lite tjenlig.

Til omfangsbetegnelsen ”en betydelig del av seerne” vil vi også bemerke at man her bør være konkret og ikke overlate dette til mer eller mindre klare uttalelser i forarbeider og høringsnotater.

Økonomiske eller administrative konsekvenser

Til økonomiske og administrative konsekvenser vil vi peke på at en utvidelse av Medietilsynets kompetanse til å omfatte prissetting må medføre at saksbehandlingskapasitet utvides og nødvendig tilleggskompetanse må erverves. Videre må det forutsettes en viss løpende saksbehandling og overvåking av markedet som må dekkes.

For det som kalles ”privat sektor” må det antas at rettighetens verdi ved salg fra arrangør reduseres. Det må også antas at arrangørens sponsorer både lokalt og sentralt vil redusere sine tilskudd. Det må forventes at de kringkastere som inngår avtaler - om sublisensieringsplikt pålegges – til tross for at man skal ta utgangspunkt i ”markedspris” vil tape langsiktige positive virkninger. Man må også legge til grunn at de potensielle eller faktiske kjøperne av rettighetene vil redusere sitt fokus på de aktuelle sportsgrener til fordel for alternativer som ikke har denne risikoen ved seg. Dette kan redusere inntekter og rekruttering til de norske arrangører, utøverne av slike øvelser samt andre interessenter. I tillegg vil det selskap som innehar rettighetene, både arrangør og kringkaster som opprinnelig kjøpte rettighetene, måtte påta seg administrative forpliktelser knyttet til utøvelsen av en slik rett. Dette er plikter som åpenbart har økonomiske konsekvenser.

Vi viser også til det som er sagt om forslaget virkning på forholdet mellom de forskjellige distribusjonsformer.

TV 2 vil også peke på en annen konsekvens, nemlig at en slik plikt til videresalg av rettigheter vil favorisere de største medievirksomhetene og antageligvis også medføre en utvikling mot eierkonsentrasjon. En kjøper av rettigheter som har råd til enten å sette opp en egen gratis og lett tilgjengelig kanal for selve arrangementet eller en fast kanal – typisk med lavkvalitetsinnhold – vil naturligvis måtte gjøre dette for distribusjon av de aktuelle

sendingene, parallelt med sending på egen hovedkanal. Slike kostnader kan bare få virksomheter ta. Det fremstår også som helt bortkastet i en situasjon hvor midlene absolutt bør brukes til utvikling og forsvar av god norsk produksjon og tilgjengeliggjøring. Alternativet er som nevnt helt eller delvis å sende uten betaling fra brukerne og heller redusere utbudet av annet kostbart innhold som drama, dokumentar, nyheter, i særdeleshet det som er produsert i Norge for det begrensede norske språkområdet.

Saksbehandlingen

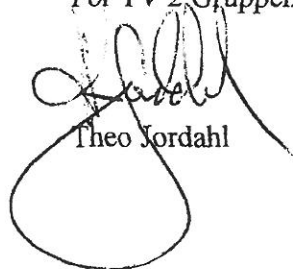
Avslutningsvis vil vi – hvis man mot formodning skulle ta et forslag som beskrevet videre - peke på at saksbehandlingsreglene er helt sentrale. Man kan åpenbart, sett i lys av det mangfold av problemstillinger og konsekvenser som reiser seg – ikke etablere en situasjon hvor den som mener seg lisensberettiget så å si dagen før sending skjer, påberoper seg rett til å tappe signalet til kringkasteren som har rettighetene. Vi viser til at rettigheter som beskrevet omsettes mange år forut for arrangementene og at tiden fra kjøp og til utsendelse benyttes for planlegging, utvikling, forberedelse og markedsføring av kompliserte sammensatte prosjekter knyttet til avtalene. Her må det eventuelt settes en frist knyttet til selve innkjøpsituasjonen.

Hvis man i forhold til arrangørene skal håndtere dette på en forsvarlig måte må krav om å få sende fra arrangementet etter TV 2s oppfatning gjøres gjeldende forut for at endelig avtale om kjøp av rettighetene inngås. Bare slik kan de små norske rettighetskjøpere få til en forsvarlig budgivning og rettighetsforvaltning. En slik løsning kaller formodentlig på en eller annen form for varsling og krav til kommunikasjonen mellom aktørene. Det må også gis nærmere reguleringer om når og hvordan innbetaling av det avtalte eller av Medietilsynet/domstolene fastsatte vederlag skal skje. Man kan ikke kreve av de selvfinansierende kringkastere at disse skal betale det fulle og hele vederlag for kostbare rettigheter og så fungere som "kredittgiver" ved at vederlag til arrangørene og eventuelt utgifter til produksjon/forvaltning pådras og betales, for deretter å måtte vente i lang tid – kanskje i år – før endelig vederlag er fastsatt og betalt fra den som gjør "listekrav" gjeldende. Noe slikt vil i seg selv kunne være motiverende for den som gjør listekrav gjeldende og som skal betale, hva gjelder å unngå å finne en løsning.

Vi peker også på at det kan være flere aktører som gjør rett til de listeførte begivenhetene gjeldende. Vi ser ikke at det her er sagt noe om dette og legger da til grunn at man eventuelt må kunne selge fritt til den man vil av de som melder seg.

TV 2 viser også til tidligere kortfattet uttalelse fra sommeren 2006. Vi ser fortsatt ingen umiddelbare behov for etablering av en slik liste.

Med vennlig hilsen
For TV 2 Gruppen AS

Theo Jordahl